

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	CATALUNYA
Municipi	AITONA
Edifici	Parròquia de Sant Antolí
Direcció	
Coordenades	41.49477 0.45765
Protecció	Bé Inventariat Identificador: IPA-14117

Descripció

Altitud: 120 metres.

Església iniciada el 1754 i acabada el 1897; fou refeta completament després de la guerra civil del 1936 al 1939. Per l'interior és neoclàssica però la façana principal és clarament barroca. Consta de tres naus, la central de cinc trams, un d'ells amb el cor i un altre el transepte; està coberta amb una volta de llunetes sobre cinc arcs torals dobles, les laterals ho són amb voltes d'aresta i cúpules el·líptiques, alternades; estan separades per robustos pilars quadrats amb pilastres geminades a cada cara; té el transepte doble, el secundari està tocant al presbiteri i n'és com una prolongació; a la capçalera, externament recta, s'hi troba un presbiteri poligonal de cinc costats; al transepte principal s'hi aixeca al creuer una cúpula sobre petxines dins d'un cimbori de doble filera de finestral i coronat per un cupulí, tots dos octagonals. Té cancell i un cor amb barana de balustres de fusta sobre un arc carpanell i una volta de llunetes.

La façana principal té un parament de carreus ben escairats de pedra groguenca amb una portalada barroca; el portal en arc de mig punt està decorat a l'entorn amb relleus (àngels sostenint un calze amb un colom al damunt) sota guardapols ondulat i motllurat, amb una fornícula escassa amb la imatge de santa Maria Jornet, filla del poble, lloc on antigament hi havia la del patró (en ser mutilat es va retirar per salvar-ne la part encara en bon estat; es guarda al pati de la rectoria); el portal es troba flanquejat per fines columnes exemptes de doble capitell que fan de peanya a dues imatges; altres dues columnes, a banda i banda, robustes i exemptes de triple capitell i sobre pedestals abarrocats sostenen un bordó semicircular motllurat; per damunt de la portalada hi ha un òcul motllurat a mitja alçada, una motllura mixtilínia composta i una fina cornisa angular amb una creu de pedra al cim; a la resta del frontis, els laterals són dues torres, la de l'esquerra és el campanar i la de la dreta, més baixa, ha resultat un segon campanar inacabat; aquestes torres es troben lleugerament més avançades que la zona central i estan recorregudes verticalment per pilastres fins a la motllura composta horitzontal que és prolongació de la del frontis. Les façanes laterals també tenen paraments de carreus ben alineats però escairats matusserament; a les seves cantoneres hi ha carreus de pedra blanca grans i ben escairats.

Dimensions: 36'76 x 8'40 x 14'73 metres respectivament de llargada, amplada i alçada; l'amplada total de les tres naus fa 22'25 metres; la cúpula arriba als 24'33 i amb el cupulí als 28'66; el transepte en fa 31'50 x 8'48 x 14'73.

Arquitectes: tracista Josep Burria, mestre d'obres Josep Daura i el seu fill Climent Daura. Campanar neoclàssic coetani del temple. Té planta rectangular (5'64 x 6'30 m.); el primer cos queda coronat als 25'80 metres per una motllura composta; al seu damunt s'aixequen dos cossos de caires aixamfranats i de perímetre un pel més reduït que el primer. Els seus murs tenen paraments de carreus grans ben escairats menys en l'últim cos o cel·la que ho són de maó vist; en ella s'hi obren finestres d'arc de mig punt, una a cada cara; està coronat per una cornisa motllurada destacada i un terrat amb barana d'obra amb algunes obertures rectangulars. Els dos cloquers tenen motllures a diversos nivells. Una esfera horària es troba a la cara frontal sota de la cel·la. Els murs a l'alçada de les finestres tenen un gruix de 80 centímetres.

A la cel·la hi pengen quatre campanes, la més gran del 1771 popularment és anomenada l'"Arravalera" ja que es troba de cara al raval; també hi figura una campana de fusta, una matraca, formada per quatre pales en creu sobre un eix que permet en fer un gir que uns martells, dos a cada cara, movibles, colpegin les pales en punts on hi ha plaques metàl·liques que produeixen un so característic i típic del moment dolorós, normalment el Divendres Sant, que és quan es fa sonar.

Per l'interior del campanar hi puja una escala del tipus català sobre voltes, arrapada als murs i amb barana feta d'un passamà que es recolza en pals verticals situats a cada cantonera. Els murs interiors mostren carreus o blocs grans de pedra que són procedents de l'antic castell local avui desaparegut.

Situació: sobre l'ala esquerra del temple fent angle al sud-est del frontis orientat a llevant.

Alçada: 40'41 metres. El campanar bessó, inacabat, només arriba als 25'80 metres.

Campanes	
Fotos	10
Tocs actuals de campanes	
Conservació, manteniment	
Propostes	
Autors de la documentació	DALMAU i ARGEMIR, Delfí
Data	09-09-2006

Información completa: [Parròquia de Sant Antolí - AITONA \(CATALUNYA\)](#)

PDF (16-06-2026)